

URZĄD STATYSTYCZNY W Białymstoku
СТАТИСТИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ В БЕЛОСТОКЕ

GRODNO
I ВІАЛЫСТОК
W 2009 R.

ГРОДНО
и БЕЛОСТОК
в 2009 году

БІАЛЫСТОК 2011

Znaki umowne

Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

Ważniejsze skróty

tys.	=	tysiąc
mln	=	milion
szt.	=	sztuka
kg	=	kilogram
t	=	tona
mm	=	milimetr
m	=	metr
km	=	kilometr
m^2	=	metr kwadratowy
ha	=	hektar
km^2	=	kilometr kwadratowy
m^3	=	metr sześcienny
hm^3	=	hektometr sześcienny
kWh	=	kilowatogodzina
GWh	=	gigawatogodzina
s	=	sekunda
h	=	godzina
r.	=	rok

Uwaga

- W opracowaniu, ze względu na jego charakter, pominięto szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne oraz definicje prezentowanych wskaźników. Można je znaleźć w innych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego Obwodu Grodzieńskiego oraz Urzędu Statystycznego w Białymstoku.
- Przy porównaniach miast prosimy o uwzględnienie ewentualnych różnic wynikających z metod badawczych stosowanych w statystyce publicznej na Białorusi i w Polsce.

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

Условные обозначения

Знак x – заполнение позиции невозможно или нецелесообразно.
«В том числе» – обозначает, что представлены не все составные элементы.

Сокращения

тыс.	=	тысяча
млн.	=	миллион
шт.	=	штука
кг	=	килограмм
т	=	тонна
мм	=	миллимéтр
м	=	метр
км	=	километр
$м^2$	=	квадратный метр
га	=	гаектар
$км^2$	=	квадратный километр
$м^3$	=	кубический метр
кВтч	=	киловáтт-час
с	=	секунда
г.	=	город

Примечание

- Учитывая род публикации, мы обошли подробные методологические пояснения и определения представленных показателей. Их можно найти в других публикациях Главного статистического управления Гродненской области и Статистического управления в Белостоке.
- При сравнении городов просим учесть возможные различия, вытекающие из методов исследования, применяемых в государственной статистике Беларуси и Польши.

При публикации данных просим ссылаться на источник

Szanowni Państwo,

Folder „Grodno i Białystok w 2009 r.” jest drugim opracowaniem, które powstało w wyniku współpracy Urzędu Statystycznego w Białymstoku z Głównym Urzędem Statystycznym Obwodu Grodzieńskiego.

Celem publikacji jest przedstawienie i porównanie sytuacji demograficznej oraz warunków życia mieszkańców stolic sąsiadujących ze sobą regionów przygranicznych, a także pokazanie roli, jaką obydwa miasta odgrywają w swoich regionach. Oprócz danych statystycznych zamieszczono tu krótkie charakterystyki Grodna i Białegostoku zawierające między innymi przegląd najważniejszych wydarzeń w dziejach tych miast.

Oddając do rąk Państwa niniejszy folder, mam nadzieję, że okaże się on źródłem przydatnych informacji dla osób i instytucji zainteresowanych tematyką pogranicza polsko-białoruskiego. Jednocześnie pragnę serdecznie podziękować Dyrekcji i pracownikom Głównego Urzędu Statystycznego Obwodu Grodzieńskiego za przekazane materiały oraz współpracę przy opracowaniu publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, maj 2011 r.

Уважаемые Господа,

Буклете «Гродно и Белосток в 2009 году» – это вторая публикация, возникшая в результате сотрудничества Статистического управления в Белостоке с Главным статистическим управлением Гродненской области.

Целью публикации является презентация и сравнение демографической ситуации, условий жизни населения столиц соседних приграничных регионов, а также, ознакомление с двумя городами и их значением для своих регионов. Кроме статистических данных в публикации представлены краткие характеристики Гродно и Белостока, содержащие обзор важных событий, происходивших в этих городах.

Надеюсь на то, что отдавая в Ваши руки данный буклете, он будет ценным источником полезной информации для лиц и институций, заинтересованных тематикой польско-белорусского пограничья. Одновременно, хочу сердечно поблагодарить Дирекцию и сотрудников Главного статистического управления Гродненской области за предоставление материалов для буклета, а также, за сотрудничество в разработке публикации.

Директор
Статистического управления в Белостоке

Эва Камиńska-Гаврылюк

Белосток, май 2011 года

Grodno położone jest w zachodniej części obwodu grodzieńskiego na obszarze Wysoczyzny Grodzieńskiej, nad rzeką Niemen – trzecią pod względem długości rzeką Białorusi. Miasto znajduje się na terenie równinnym. Klimat jest tu umiarkowanie kontynentalny z przeważającym wpływem mas powietrza napływających znad Oceanu Atlantyckiego. Charakteryzuje się on lżejszą niż w pozostałych regionach kraju zimą oraz umiarkowanie ciepłym i wilgotnym latem.

Grodno to wielonarodowe miasto. Od dawna żyją tu przedstawiciele ponad 60 narodowości i różnych wyznań. Jest to jedno z najstarszych miast na Białorusi. Po raz pierwszy wspomina się o nim w „Latopisie Ipatiewskim” w 1128 r. jako o centrum samodzielnego Księstwa Grodzieńskiego. W swojej historii Grodno wchodziło w skład wielu państw: Księstwa Halicko-Wołyńskiego, Wielkiego Księstwa Litewskiego, Rzeczypospolitej i Imperium Rosyjskiego. Najważniejsze wydarzenia w historii miasta miały miejsce w latach:

- 1240** – Grodno weszło w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego;
- 1376** – za czasów księcia Witolda Grodno stało się drugą stolicą Wielkiego Księstwa Litewskiego;
- 1413** – Grodno weszło w skład województwa trockiego;
- 1496** – Grodno otrzymało prawa miejskie magdeburskie;
- 1540** – miastu nadano własny herb;
- 1560** – w wyniku unii lubelskiej Grodno weszło w skład Rzeczypospolitej;
- 1576-1586** – miasto było rezydencją króla Rzeczypospolitej Stefana Batorego;

Grodno położony jest na zapadzie Grodzieńskiej oblasti w пределах Grodzieńskiej wzniesienia na brzegach rzeki Nieman – trzeciej po wielkości rzeki Białorusi. Rельеф miasta jest równinny. Klimat jest umiarkowanie kontynentalny z przeważającym wpływem mas powietrza napływających z Atlantyckiego oceanu. Charakteryzuje się on lżejszą zimą oraz umiarkowanie ciepłym i wilgotnym latem.

Это традиционно многонациональный город. С древних времён здесь живут представители свыше 60 национальностей различных вероисповеданий. Гродно – один из древнейших городов Беларуси. Впервые город упоминается в Ипатьевских летописях в 1128 году, как центр удельного Городзенского княжества. На протяжении своей истории Гродно входил в состав многих государств: Галицко-Волынского княжества, Великого княжества Литовского, Речи Посполитой и Российской империи. Наиболее важные события в истории города:

- 1240** – Гродно вошёл в состав Великого княжества Литовского;
- 1376** – при князе Витовте Гродно стал второй столицей Великого княжества Литовского;
- 1413** – Гродно вошёл в состав Трокского воевodства;
- 1496** – Гродно получило полное Магдебургское право;
- 1540** – городу присвоен собственный герб;
- 1560** – в результате Люблинской Унии Гродно вошёл в состав Речи Посполитой;
- 1576-1586** – город являлся резиденцией короля Речи Посполитой Стефана Батория;

- 1793** – w Grodnie miało miejsce ostatnie posiedzenie sejmu Rzeczypospolitej szlacheckiej (zwane także „niemą sesją”), na którym zatwierdzono drugi rozbiór Polski;
- 1801** – miasto stało się centrum guberni grodzieńskiej wchodzącej w skład Imperium Rosyjskiego;
- 1862** – oddano do użytku Kolej Petersburgo-Warszawską przebiegającą przez Grodno, co sprzyjało przemysłowemu i kulturalnemu rozwojowi miasta;
- 1900** – utworzono prawosławną eparchię grodzieńską;
- 1921** – na mocy traktatu ryskiego Grodno wchodzące w skład Zachodniej Białorusi zostało włączone do Polski i stało się centrum powiatu grodzieńskiego województwa białostockiego;
- 1939** – po zjednoczeniu Zachodniej i Wschodniej Białorusi Grodno weszło w skład Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej;
- 1941-1944** – okres Wielkiej Wojny Ojczyźnianej i faszystowskiej okupacji, podczas której zginęło ponad 50 tysięcy mieszkańców miasta;
- 16 lipca 1944** – wyzwolenie Grodna od niemiecko-faszystowskich okupantów;
- 1944** – Grodno stało się centrum utworzonego obwodu grodzieńskiego. Otwarto Instytut Pedagogiczny, na bazie którego w 1978 r. powstał Grodzieński Uniwersytet Państwowy;
- 1951** – pierwszych studentów przyjął Instytut Rolniczy, w 2000 r. przekształcony w Uniwersytet Agrarny;
- 1958** – założono Instytut Medyczny, któremu w 2000 r. nadano status Uniwersytetu Medycznego;
- 1995** – Grodno odwiedził patriarcha Moskwy i Wszechchrusi – Aleksy II;
- 2000** – Grodno i Białystok zostały miastami partnerskimi.

- 1793** – в Гродно прошёл так называемый «молчальный» сейм, на котором был утвержден второй передел Речи Посполитой;
- 1801** – город стал центром Гродненской губернии в составе Российской империи;
- 1862** – через Гродно проложен участок Петербургско-Варшавской железной дороги, что способствовало индустриальному и культурному развитию города;
- 1900** – основана Гродненская православная епархия;
- 1921** – согласно Рижскому договору, Гродно, в составе Западной Беларуси, отошёл к Польше и стал центром Гродненского повета Белостокского воеводства;
- 1939** – после воссоединения Западной и Восточной Беларуси Гродно вошёл в состав БССР;
- 1941-1944** – период Великой Отечественной войны и фашистской оккупации, во время которой погибло более 50 тыс. жителей города;
- 16 июля 1944** – освобождение Гродно от немецко-фашистских захватчиков;
- 1944** – Гродно стало центром созданной Гродненской области. Открыт педагогический институт, на базе которого в 1978 году создан Гродненский государственный университет;
- 1951** – первых студентов принял сельскохозяйственный институт, в 2000 году преобразованный в Аграрный университет;
- 1958** – основан медицинский институт, которому в 2000 году присвоен статус университета;
- 1995** – Гродно посетил святейший Патриарх Московский и всея Руси Алексий II;
- 2000** – Гродно и Белосток стали городами-партнёрами;

Grodno ma bogatą historię. Każda epoka zostawiła ślad w zabudowie architektonicznej miasta, które nie na przózno nazywane jest miastem-muzeum. Zachowało się w nim mnóstwo stylowych zabytków – od architektury staroruskiej poprzez gotyk, renesans, barok, klasycyzm, aż po architekturę współczesną. Cała centralna część miasta ma wartość historyczną. Na Górze Zamkowej, gdzie miasto wzięło swój początek, znajduje się Stary Zamek – kompleks obronnych, kultowych i świeckich budowli powstały w okresie od XI do XIX w., w którym w 1920 r. otwarto muzeum historyczno-archeologiczne. Obok zamku znajduje się wyjątkowy pomnik architektury staroruskiej – cerkiew Borysoglebska (Kołojska) zbudowana w końcu XII w. W Grodnie powstawały liczne zakony mnichów, które budowały na terytorium miasta swoje klasztory i kościoły. Zachowały się zbudowane w okresie od XVI do XVIII w.: bazylika katedralna św. Franciszka Ksawerego (Kościół Farny), kompleks budowany złożony z kościoła Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny i klasztoru Brygidek, klasztor Bernardynów, kościół Matki Bożej Anielskiej i klasztor Franciszkanów. Na terenie kościoła św. Franciszka Ksawerego w 1687 r. była otwarta pierwsza w Europie Wschodniej apteka, funkcjonująca do dziś jako „Apteka-muzeum”, a na kościelnej wieży czas odlicza zegar z XVI stulecia. W XVIII w. zbudowany został żeński prawosławny monaster Narodzenia Matki Bożej. Na początku XX w. powstała cerkiew Opieki Matki Boskiej – główna prawosławna świątynia w mieście. Zachowały się również synagoga chóralna i funkcjonujący obecnie kościół luterański. Na głównych ulicach starego miasta bogaci kupcy i magnaci budowali pałace i domy, z których wiele przetrwało do czasów obecnych. Dziś w byłym pałacu Chreptowiczów-Wołowiczów znajduje się jedyne w kraju muzeum historii religii.

Гродно имеет богатую историю. Каждая минувшая эпоха оставила след в архитектурном ансамбле города. Гродно не зря называют городом-музеем. В нём сохранилось множество памятников различных эпох и стилей - древнерусского зодчества, готики, ренессанса, барокко, классицизма и современности. Вся центральная часть города представляет историческую ценность. На Замковой горе, месте, где начинался город, расположен

Старый замок – комплекс оборонительных, культовых и светских построек XI-XIX веков. В 1920 году в Старом замке открыт историко-археологический музей. Рядом с замком находится уникальный памятник древнерусской архитектуры – Борисоглебская (Коложская) церковь, построенная в конце XII века. В Гродно обосновывались различные монашеские ордена, которые строили на территории города свои монастыри и костёлы. Сохранились построенные в XVI-XVIII веках Кафедральный костёл Святого Франциска Ксаверия (Фарный костёл), комплекс построек Бригитского костёла и монастыря, Бернардинский монастырь, костёл и монастырь францисканцев. На территории костёла Святого Франциска Ксаверия в 1687 году была открыта первая в Восточной Европе аптека, функционирующая и сегодня как «Аптека-музей», а на башне костёла отсчитывают время часы XVI века. В XVIII веке построен Свято-Рождества Богородичный женский православный монастырь. В начале XX века возведён Свято-Покровский кафедральный Собор – главный православный храм города. Сохранились также хоральная синагога и ныне действующая лютеранская кирха. На центральных улицах древнего города богатые купцы и магнаты строили дворцы и дома, многие из которых сохранились до наших дней. В бывшем дворце Хрептовичей-Воловичей сегодня размещается единственный в стране музей истории религии.

W mieście żyli i pracowali: pisarka Eliza Orzeszkowa, poeta Maksym Bogdanowicz, twórca esperanto Ludwik Zamenhof, malarz Lew Bakst, francuski uczony, założyciel ogrodu botanicznego i akademii medycznej Jean Emmanuel Gilibert i inni.

Dziś Grodno to duże administracyjne, przemysłowe, naukowe i kulturalne centrum Republiki Białoruś. W dniu 1 stycznia 2010 r. liczyło ono ponad 330 tys. mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosiła 2326 osób na 1 km². Miasto zajmuje terytorium 142 km², w jego skład wchodzą dwa rejony administracyjne. Funkcjonuje tu ponad 70 przedsiębiorstw przemysłowych, które specjalizują się w produkcji maszyn oraz przemyśle chemicznym, lekkim i spożywczym. W 2003 r. w Grodnie została utworzona wolna strefa ekonomiczna „GrodnoInwest”. Na terytorium miasta znajdują się 3 państwowe uniwersytety i 2 filie szkół wyższych, w których kształci się ponad 30 tys. studentów. Działają 2 teatry, 3 muzea, 4 kina, 17 bibliotek, obwodowa filharmonia, Lodowy Pałac Sportu oraz największe w Republice Białoruś zoo, założone w 1928 r. Na potrzeby turystów i gości w mieście funkcjonuje 11 turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, które dysponują 1,3 tys. miejsc noclegowych.

Koegzystencja przedstawicieli licznych narodowości na Ziemi Grodzieńskiej sprzyjała wybraniu w 1996 r. miasta Grodno na stolicę Republikańskiego Festiwalu Kultur Narodowych.

В городе жили и работали: писательница Элиза Ожешко, поэт Максим Богданович, создатель эсперанто Людвик Заменгоф, художник Лев Бакст, французский учёный, основатель ботанического сада и медицинской академии Жан Эммануэль Жилибер и другие.

В настоящее время, Гродно – это крупный административный, промышленный, научный и культурный центр Республики Беларусь. На 1 января 2010 года в городе проживало более 330 тыс. жителей. Плотность населения – 2326 человек на 1 км². Город занимает площадь 142 км², в его состав входят два административных района. В городе работают более 70 промышленных предприятий, которые специализируются на производстве продукции машиностроения, химической, лёгкой и пищевой промышленности. В 2003 году в Гродно создана свободная экономическая зона «Гродноинвест». На территории города расположены 3 государственных университета, 2 филиала высших учебных заведений, в которых обучаются более 30 тыс. студентов. Действуют 2 театра, 3 музея, 4 кинотеатра, 17 библиотек, областная филармония, Ледовый дворец спорта, крупнейший в республике зоопарк, основанный в 1928 году. Для туристов и гостей города функционируют 11 туристических объектов для размещения на 1,3 тыс. мест.

Мирное существование на гродненской земле народов многочисленных национальностей способствовало избранию с 1996 года города Гродно – столицей Республиканского фестиваля национальных культур.

Białystok położony jest w zachodniej części Wysoczyzny Białostockiej, na Nizinie Podlaskiej, nad rzeką Białą. Teren, na którym znajduje się miasto, charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą oraz dość surowym klimatem o wyraźnych cechach kontynentalnych. W porównaniu z pozostałym obszarem Polski, zimy są tu ostrzejsze, a lata bardziej gorące i suche.

Położenie geograficzne, jak również uwarunkowania historyczne sprawiły, że Białystok jest miejscem, gdzie od wieków żyli wspólnie przedstawiciele różnych narodowości i wyznań. Jego gospodarkę i kulturę współtworzyli Polacy, Żydzi, Białorusini, Niemcy, Rosjanie, Ukraińcy, Litwini i Tatarzy – wyznawcy katolicyzmu, prawosławia, protestantyzmu, judaizmu i islamu, co ukształtowało specyficzny charakter miasta. Pierwsza wzmianka o dobrach Białystok w źródłach pisanych pochodzi z 1514 r. Ważne w dziejach miasta wydarzenia miały miejsce w latach:

1645 – Białystok wszedł w skład starostwa tykocińskiego i stał się własnością

Rzeczypospolitej;

1692 – Białystok otrzymał prawa miejskie od króla Jana III Sobieskiego;

1749 – król August III Sas nadał Białostokowi prawa miejskie magdeburskie;

1796 – po trzecim rozbiorze Polski rządy w mieście zostały przejęte przez Prusaków;

1807 – na mocy traktatu tylżyckiego Białystok przeszedł pod panowanie Rosji;

1862 – oddano do użytku Kolej Warszawsko-Petersburską, dzięki czemu nastąpił szybki rozwój miasta, które stało się dużym ośrodkiem włókienniczym;

1919 – po odzyskaniu niepodległości Białystok został stolicą nowo utworzonego województwa białostockiego;

Białystok położony jest na Podlaskiej nizinie, na rzece Białej w zachodniej części makroregionu Białostockiego wzniesienia. Krajobraz terenu jest różnorodny. Miejsko jest położone w strefie klimatu kontynentalnego, charakteryzującego się bardziej chłodną zimą i suchym gorącym latem, w porównaniu z innymi regionami Polski.

Geograficzne położenie i historyczna obyczajowość sprawiły, że w Białostoku przez wieki żyli razem przedstawiciele różnych narodowości i wyznań. Gospodarkę i kulturę tego miasta tworzyli Polacy, Żydzi, Białorusini, Niemcy, Rosjanie, Ukraynicy, Litwini i Tatarzy – wyznawcy katolicyzmu, prawosławia, protestantyzmu, judaizmu i islamu, co sformowało specyficzny charakter miasta. Pierwsza wzmianka o dobrach Białystok w źródłach pisanych pochodzi z 1514 roku. Ważne w dziejach miasta wydarzenia miały miejsce w latach:

1645 – Białystok wszedł w skład starostwa tykocińskiego i stał się własnością Rzeczypospolitej;

1692 – Białystok otrzymał prawa miejskie od króla Jana III Sobieskiego;

1749 – król August III Sas nadał Białostokowi prawa miejskie magdeburskie;

1796 – miasto zostało włączone do Prus w ramach Trzeciego Rozbiórki Polski;

1807 – na mocy Traktatu Tylżyckiego Białystok przeszedł pod panowanie Rosji;

1862 – uruchomiono Kolej Warszawsko-Petersburską, co przyczyniło się do szybkiego rozwoju miasta, które stało się dużym ośrodkiem włókienniczym;

1919 – po odzyskaniu niepodległości Białystok został stolicą nowo utworzonego województwa białostockiego;

1920 – okupacja miasta i bitwa białostocka podczas wojny polsko-rosyjskiej;

1938 – zakończenie budowy teatru miejskiego;

1939-1944 – okres wojny i okupacji, w wyniku których zginęło ok. 60 tys. mieszkańców Białegostoku i zniszczeniu uległo 75% zabudowy w mieście;

27 lipca 1944 – wyzwolenie spod okupacji niemieckiej;

1945 – rozpoczęto działalność Wyższe Seminarium Duchowne;

1949 – powstała Wieczorowa Szkoła Inżynierska, później Wyższa Szkoła Inżynierska, która w 1974 r. uzyskała status politechniki;

1950 – pierwszych studentów przyjęła Akademia Medyczna, w 2008 r. przekształcona w Uniwersytet Medyczny;

1968 – powołana została filia Uniwersytetu Warszawskiego, na bazie której w 1997 r. utworzono Uniwersytet w Białymstoku;

1991 – wizyta papieża Jana Pawła II i ogłoszenie Białegostoku siedzibą nowo powstałej diecezji białostockiej, którą rok później podniesiono do rangi archidiecezji;

1999 – Białystok został stolicą nowo utworzonego województwa podlaskiego.

Niedługa, ale dość bogata historia Białegostoku pozostawiła po sobie liczne zabytki. Najstarsze pochodzą z drugiej połowy XVI w. i są to elementy głównego korpusu pałacu Branickich. Na początku XVII w. zbudowano Stary Kościół Farny, zaś w XVIII w. powstały m.in.: zespół pałacowo-ogrodowy i pałacyk gościnny Branickich, ratusz oraz cerkiew św. Marii Magdaleny. Po licznych XIX-wiecznych zakładach włókienniczych ocalały pozostałości fabryk: Marejn, Zilberblatta, Nowika i Beckera. Z tego okresu pochodzą również: cerkiew św. Mikołaja, dworzec kolejowy oraz pałace Hasbachów i Lubomirskich, zaś w pierwszej połowie XX w. powstały m.in.: katedra Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, pałac Nowika, a także kościół św. Rocha.

1920 – оккупация города и белостокская битва во время польско-русской войны;

1938 – окончание строительства городского театра;

1939-1944 – период войны и оккупации, в результате которых погибло около 60 тыс. жителей Белостока и уничтожено 75% городских построек;

27 июля 1944 – освобождение от немецкой оккупации;

1945 – начала свою деятельность Высшая Духовная Семинария;

1949 – открылась Вечерняя Инженерная Школа, позже переименованная в Вышнюю Инженерную Школу, которая в 1974 году получила статус Политехники (института);

1950 – первых студентов приняла Медицинская Академия;

1968 – открытие филиала Варшавского Университета, на базе которого, в 1997 году образован Университет в Белостоке;

1991 – визит Римского папы Иоанна Павла II и объявление Белостока местонахождением новой Белостокской епархии, которую, годом позже, возвели до ранга архиепархии;

1999 – Белосток стал столицей вновь созданного Подляского воевództwa.

Непродолжительная, но, достаточно богатая история Белостока, оставила многочисленные исторические памятники. Древнейшие относятся ко второй половине XVI века – это элементы главного корпуса дворца Branickich. В начале XVII века построен старый Фарный костёл, а в XVIII веке были возведены: дворцово-парковый ансамбль, малый дворец Branickich для приёма некоронованных особ, ратуша и церковь Святой Marii Magdaliny. Из многочисленных зданий текстильных предприятий XIX века сохранились части построек фабрик Marejn, Zilberblatta, Nowika i Beccera. К этому же периоду относятся строения церкви Святого Николая, железнодорожный вокзал, а также, дворцы Hasbachov и Lubomirskich. В первой половине XX века были построены: костёл Успения Пресвятой Богородицы, дворец Nowika и костёл Святого Poxa.

W Białymstoku urodzili się między innymi: Ludwik Zamenhof – twórca języka esperanto, Albert Sabin – wynalazca szczepionki przeciwko wirusowi polio wywołującemu chorobę Heinego-Medina oraz Ryszard Kaczorowski – ostatni prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie.

Obecnie Białystok to największe miasto w północno-wschodniej Polsce liczące (według stanu w końcu 2009 r.) prawie 295 tys. mieszkańców, przy gęstości zaludnienia 2886 osób na 1 km².

Pełni funkcję administracyjnego, gospodarczego, naukowego i kulturalnego centrum Podlasia. Jest stolicą województwa podlaskiego i siedzibą jego władz. Na terenie miasta prowadzi działalność ponad 30 tys. podmiotów gospodarki narodowej, co stanowi 1/3 ich ogólnej liczby w województwie. Białystok jest ośrodkiem o charakterze przede wszystkim handlowo-usługowym. Jednak istotną rolę w gospodarce miasta odgrywają również budownictwo i przemysł z wiodącymi branżami takimi jak: produkcja artykułów spożywczych, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz maszyn i urządzeń. Funkcjonuje tutaj 11 szkół wyższych, w tym 3 publiczne, oraz 4 wydziały i filie uczelni zamiejscowych. Kształci się w nich łącznie ponad 47 tys. studentów. Ważną rolę w życiu Białegostoku odgrywają także kultura i sport. W mieście działają 4 muzea, 5 teatrów, filharmonia, 4 kina, 4 galerie sztuki, 16 bibliotek publicznych oraz 91 klubów sportowych.

Białystok znajduje się na obszarze „Zielonych Płuc Polski”, gdzie promowana i wdrażana jest strategia ekorozwoju. Prawie 18% powierzchni miasta zajmują obszary leśne, co wraz z walorami historycznymi i wielokulturowością decyduje o atrakcyjności turystycznej. Gościom przyjeżdżającym do Białegostoku noclegi oferuje 21 obiektów turystycznych zbiorowego zakwaterowania, które dysponują 1,8 tys. miejsc.

В Белостоке родились такие знаменитые люди, как: Людвик Заменгоф – создатель языка эсперанто, Альберт Сэбин – исследователь и разработчик вакцины от полиомиелита, а также, Ричард Качоровский – последний президент Польши в изгнании.

Современный Белосток – это большой город на северо-востоке Польши, который насчитывает (по данным к концу 2009 года) почти 295 тыс. жителей при населённости 2886 человек на 1 км². Это столица Подляского воеводства и крупнейшая экономическая зона с функциями административного, хозяйственного, научного и культурного центра Подлясья. На территории города расположены более 30 тыс. субъектов хозяйствования, что составляет 1/3 их общей численности в воевodstwie. В Белостоке наблюдается сосредоточение секторов торговли и услуг. Однако, существенную роль в экономике города играют, также, строительство и промышленность с такими ведущими отраслями, как: продукция продовольственных товаров, производство изделий из резины и искусственных материалов, машин и устройств. В Белостоке обеспечивают получение высшего образования 11 высших учебных заведений, в том числе, 3 высших школы – государственные, а также, 4 филиала и факультета иных учреждений высшего образования. Всего в них обучаются свыше 47 тыс. студентов. Важную роль в жизни Белостока играют культура и спорт. В городе действуют 4 музея, 5 театров, филармония, 4 кинотеатра, 4 галереи искусств, 16 библиотек и 91 спортивный клуб.

Белосток находится на территории, именуемой «Зелёными Лёгкими Польши», где внедряется стратегия системы экологически чистого развития. Почти 18% поверхности города занимают лесные территории. Это, совместно с историческими достопримечательностями и культурными ценностями, привлекает туристов и способствует развитию рекреации. Гостям, которые приезжают в Белосток, для ночлега предлагается 21 туристический объект группового проживания на 1,8 тыс. мест.

GRODNO I BIAŁYSTOK JAKO STOLICE REGIONÓW W 2009 R.

ГРОДНО И БЕЛОСТОК – СТОЛИЦЫ РЕГИОНОВ В 2009 ГОДУ

	Обwód grodzieński Гродненская область			Województwo podlaskie Подлясье воеводство				
	ogółem итого	w tym Grodno в том числе Гродно		ogółem итого	w tym Białystok в том числе Белосток			
		razem всего	ogółem итого = 100 =100		razem всего	ogółem итого = 100 =100		
Powierzchnia ogólna w km ²	25127	142	0,6	20187	102	0,5	Общая площадь, км ²	
Ścieki (przemysłowe i komunalne) odprowadzone w hm ³	105,7	50,6	47,9	41,0	14,5	35,4	Сбросы сточных вод (производственных и коммунальных), млн. м ³	
Emisja zanieczyszczeń powietrza ^a z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t	45,0	16,4	36,5	10,2	3,7	36,0	Выбросы в атмосферный воздух загрязня- ющих веществ ^a , отходящих от стацио- нарных источников, тыс. т.	
Odpady ^b wytworzone w ciągu roku w tys. t	1498,0	368,1	24,6	737,9	122,2	16,6	Образовалось отходов ^b за год, тыс. т.	
Ludność w tys.	1071,3	330,3	30,8	1189,7	294,7	24,8	Население, тыс. человек	
Kobiety na 100 mężczyzn	115	118	x	105	114	x	Число женщин на 100 мужчин	
Mediania wieku (wiek środkowy)	39,9	34,6	x	37,7	37,4	x	Медианный возраст	
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,7	4,8	x	0,0	2,7	x	Естественный прирост на 1000 человек населения	
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,4	+21,5	x	-1,4	-1,4	x	Сальдо миграции на 1000 человек населения	

^a Bez dwutlenku węgla. ^b Z wyłączeniem odpadów komunalnych.^a Без диоксида углерода. ^b С исключением коммунальных отходов.

GRODNO I BIAŁYSTOK JAKO STOLICE REGIONÓW W 2009 R. (cd.)

ГРОДНО И БЕЛОСТОК – СТОЛИЦЫ РЕГИОНОВ В 2009 ГОДУ (продолжение)

	Obwód grodzieński Гродненская область			Województwo podlaskie Подляское воеводство				
	ogółem итого	w tym Grodno в том числе Гродно		ogółem итого	w tym Białystok в том числе Белосток			
		razem всего	ogółem итого = 100 =100		razem всего	ogółem итого = 100 =100		
Przestępstwa stwierdzone ^a w tys.	9,1	2,8	30,6	25,8	7,3	28,3	Преступления ^a , тыс.	
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych ^a w %	65,8	52,1	x	68,7	56,3	x	Показатель раскрываемости преступлений ^a , в процентах	
Pracujący w tys.	506,6	170,7	33,7	343,5 ^b	84,6 ^b	24,6 ^b	Численность населения, занятого в экономике, тыс. человек	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c ..	319	379	118,6	926 ^b	1009 ^b	109,0 ^b	Номинальная начисленная среднемесячная заработная плата ^c	
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	5,4	2,3	42,1	61,2	14,1	23,0	Зарегистрированные безработные, тыс. человек	
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	1,1	1,3	x	12,8	11,7	x	Уровень зарегистрированной безработицы, в процентах	
Zasoby mieszkaniowe:								
mieszkania w tys.	450,9	109,4	24,3	414,0	116,6	28,2	Жилищный фонд: квартиры, тыс.	
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	59,7	61,2	x	73,8	59,9	x	средняя общая площадь 1 квартиры, м ²	
Mieszkania oddane do użytkowania	8110	4011	49,5	4222	1533	36,3	Квартиры, введённые в действие, единиц	

^a W zakończonych postępowaniach przygotowawczych. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c W dolarach USA.

а Подтверждённые следственными действиями. б Данные касаются хозяйственных субъектов, в которых число работающих превышает 9 человек. с В долларах США.

GRODNO I BIAŁYSTOK JAKO STOLICE REGIONÓW W 2009 R. (cd.)

ГРОДНО И БЕЛОСТОК – СТОЛИЦЫ РЕГИОНОВ В 2009 ГОДУ (продолжение)

	Обwód grodzieński Гродненская область			Województwo podlaskie Подляское воеводство				
	ogółem итого	w tym Grodno в том числе Гродно		ogółem итого	w tym Białystok в том числе Белосток			
		razem всего	ogółem итого = 100 =100		razem всего	ogółem итого = 100 =100		
Szkoły wyższe	3	3	100,0	17	11	64,7	Учреждения, обеспечивающие получение высшего образования	
Studenci szkół wyższych w tys.	30,1	30,1	100,0	54,9	47,2	86,0	Студенты учреждений, обеспечивающих получение высшего образования, тыс. человек	
Pracownicy medyczni:							Медицинский персонал, человек:	
lekarze	5088	3094 ^a	60,8 ^a	2813	1453	51,7	врачи	
lekarze dentyci	321	116 ^a	36,1 ^a	455	205	45,1	стоматологи	
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	162	46 ^a	28,4 ^a	934 ^b	295 ^b	31,6 ^b	Амбулаторно-поликлинические организации	
Szpitalne	87	19 ^a	21,8 ^a	30	11	36,7	Больничные организации	
Łóżka w szpitalach	12440	4710 ^a	37,9 ^a	6230	2553	41,0	Больничные койки	
Apteki	308	77	25,0	322	112	34,8	Аптеки	
Biblioteki publiczne	457	17	3,7	246 ^c	16 ^c	6,5 ^c	Публичные библиотеки	
Czytelnicy bibliotek publicznych w tys.	506,6	96,8	19,1	162,4	45,1	27,8	Пользователи публичных библиотек, тыс. человек	

^a Dane dotyczą miasta Grodno łącznie z rejonem grodzieńskim. ^b łącznie z praktykami lekarskimi. ^c łącznie z filiami.^a Данные приведены по г. Гродно, включая Гродненский район. ^b Совместно с частной врачебной практикой. ^c Совместно с филиалами.

GRODNO I BIAŁYSTOK JAKO STOLICE REGIONÓW

ГРОДНО И БЕЛОСТОК – СТОЛИЦЫ РЕГИОНОВ

	Obwód grodzieński Гродненская область			Województwo podlaskie Подлясье воеводство				
	ogółem итого	w tym Grodno в том числе Гродно		ogółem итого	w tym Białystok в том числе Белосток			
		razem всего	ogółem итого = 100 =100		razem всего	ogółem итого = 100 =100		
Muzea	16	3	18,8	24 ^a	4 ^a	16,7 ^a	Музеи	
Zwiedzający muzea w tys.	369,6	194,6	52,7	359,2 ^a	33,7 ^a	9,4 ^a	Число посещений музеев, тыс.	
Teatry	3	2	66,7	7	5	71,4	Театры	
Widzowie i słuchacze w teatrach w tys.	201,5	174,4	86,5	163,4	132,0	80,8	Число посещений театров, тыс.	
Kina stałe	20	4	20,0	15	4	26,7	Кинотеатры	
Widzowie w kinach stałych w tys.	457,6	390,3	85,3	793,6	655,6	82,6	Число посещений кинотеатров, тыс.	
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania	67	11	16,4	168	21	12,5	Туристические объекты группового размещения	
miejscia noclegowe	5886	1302	22,1	11424	1837	16,1	места для ночлега	
korzystający z noclegów w tys.	212,8	65,5	30,8	437,9	161,5	36,9	пользующиеся ночлегами, тыс. человек	
Produkcja w przemyśle ^b (ceny bieżące)	4344	1856	42,7	4830 ^c	1241 ^c	25,7 ^c	Промышленная продукция ^b (в фактически действовавших ценах)	
Samochody osobowe zarejestrowane w tys. szt.	307,3	98,0	31,9	450,1	92,3	20,5	Легковые автомобили зарегистрированные, тыс. шт.	

a Łącznie z oddziałami. b W milionach dolarów USA. c Dane dotyczą produkcji sprzedanej podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Совместно с отделами. b В миллионах долларов США. c Данные касаются проданной продукции хозяйственных субъектов, в которых число работающих превышает 9 человек.

U w a g a: Dodatkowe wyjaśnienia dotyczące opisów poszczególnych wskaźników znajdują się przy tablicach i wykresach tematycznych zamieszczonych w dalszej części folderu.

Внимание: Дополнительные комментарии, касающиеся описания отдельных показателей, находятся под тематическими таблицами и графиками, помещенными на следующих страницах буклета.

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

ГЕОГРАФИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ

	Grodno Гродно	Białystok Белосток		
	w stopniach, minutach i sekundach в градусах, минутах и секундах			
Najdalej wysunięte punkty granicy miasta:			Koordinaty крайних точек границ города:	
na północ (szerokość geograficzna północna)	53°44'00"	53°11'19"	на Севере (северная географическая широта)	
na południe (szerokość geograficzna połnocna)	53°37'18"	53°03'60"	на Юге (южная географическая широта)	
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	23°44'14"	23°03'57"	на Западе (восточная географическая долгота)	
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	23°54'29"	23°14'50"	на Востоке (восточная географическая долгота)	

ROZCIĄGŁOŚĆ

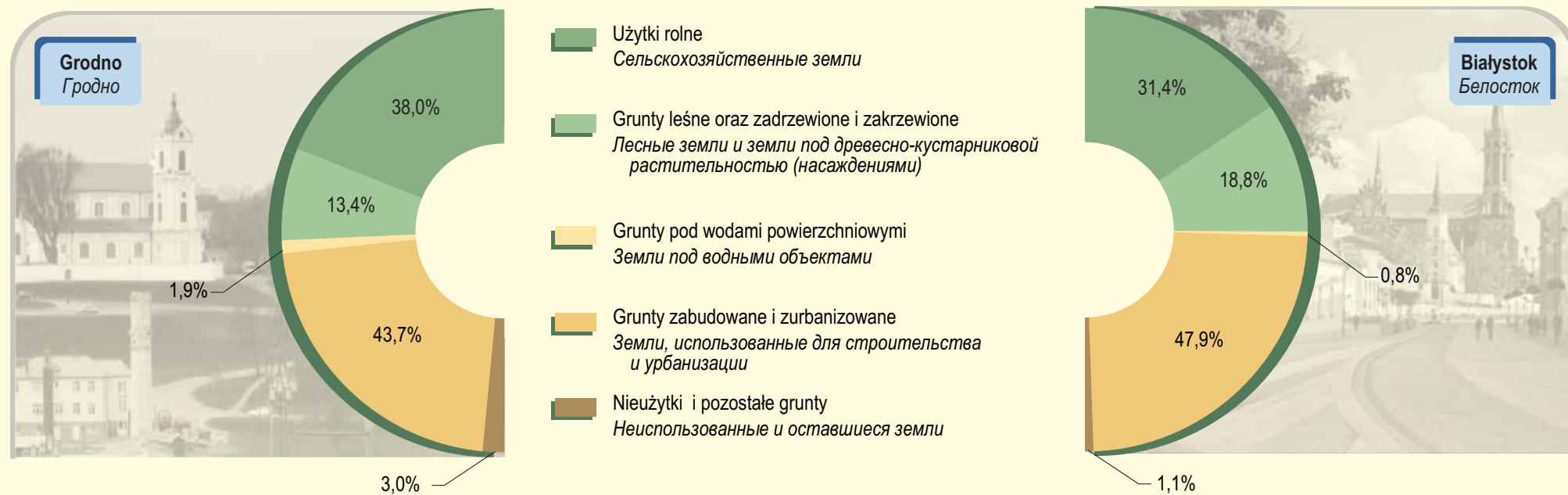
ПРОТЯЖЕННОСТЬ

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
	w km	км	
Z północy na południe	18	10	С севера на юг
Z zachodu na wschód	18	12	С запада на восток

WARUNKI ATMOSFERYCZNE W 2009 R.
АТМОСФЕРНЫЕ УСЛОВИЯ В 2009 ГОДУ

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Średnia temperatura powietrza w °C	7,3	7,2	Средняя температура воздуха, градусов по Цельсию
Rocznna suma opadów w mm	684	703	Годовая сумма осадков, мм
Średnia prędkość wiatru w m/s	3,0	2,5	Средняя скорость ветра, м/с
Usłonecznienie w h	1719	1720	Инсоляция (количество солнечного света), часов

Kierunki wykorzystania powierzchni miasta w 2009 r. (stan w dniu 1 I)
Направления использования городской зоны в 2009 году (данные на 1 I)

POWIERZCHNIA MIASTA I KIERUNKI JEJ WYKORZYSTANIA W 2009 R. (stan w dniu 1 I)

ГОРОДСКАЯ ЗОНА И НАПРАВЛЕНИЯ ЕЁ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В 2009 ГОДУ (данные на 1 I)

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
	w km ²	km ²	
Powierzchnia ogólna	142,1	102,1	<i>Общая площадь</i>
w tym:			<i>в том числе:</i>
Użytki rolne	54,0	32,1	Сельскохозяйственные земли
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	19,0	19,2	Лесные земли и земли под древесно-кустарниковой растительностью (насаждениями)
Grunty pod wodami powierzchniowymi	2,7	0,9	Земли под водными объектами
Grunty zabudowane i zurbanizowane	62,2	48,9	Земли, использованные для строительства и урбанизации
Nieużytki	4,2	0,7	Неиспользованные земли

GRUNTY LEŚNE W 2009 R. (stan w dniu 31 XII)

ЛЕСНОЙ ФОНД В 2009 ГОДУ (данные на 31 XII)

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Powierzchnia gruntów leśnych w ha	1613	1868	<i>Общая площадь земель лесного фонда, га</i>
w tym lasy	1546	1820	<i>в том числе покрытая лесом</i>
Lesistość w %	10,9	17,9	<i>Лесистость территории, в процентах</i>

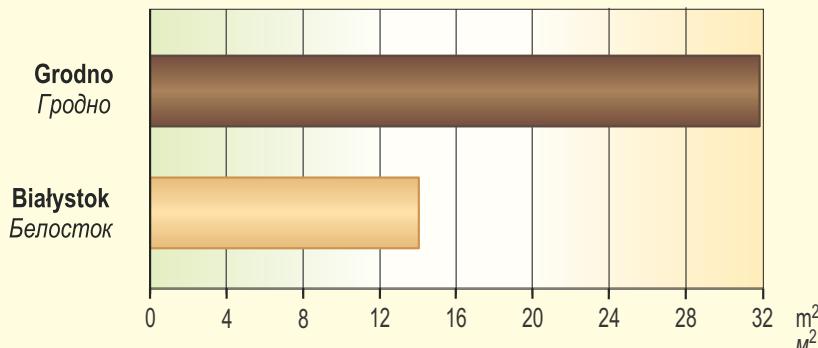
TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W 2009 R. (stan w dniu 31 XII)

ЗЕЛЁНЫЕ ГОРОДСКИЕ ТЕРРИТОРИИ, ОБЩЕДОСТУПНЫЕ И ОБЛАГОРОЖЕННЫЕ В 2009 ГОДУ (данные на 31 XII)

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
O g ó l e m:			В с е г о:
w hektarach	1060	419	гектаров
w % powierzchni ogólnej miasta	7,5	4,1	от общей площади города, в процентах
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha	645	109	Зелёные территории общедоступные, га
w tym parki spacerowo-wypoczynkowe	38	95	в том числе парки для прогулок и отдыха
Tereny zieleni osiedlowej w ha	415	310	Зелёные территории облагороженные в жилых районах города, га

Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej na 1 mieszkańca w 2009 r. (stan w dniu 31 XII)

Зелёные городские территории, общедоступные и облагороженные на 1 жителя в 2009 году (данные на 31 XII)

ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA ŚRODOWISKA W 2009 R.

ЗАГРЯЗНЕНИЕ И ОХРАНА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ В 2009 ГОДУ

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Zużycie wody w hm^3	53,7	15,1	Использование воды, млн. m^3
w tym na potrzeby:			в том числе на нужды:
przemysłu	30,6	1,5	производственные
ludności ^a	23,1	13,6	хозяйственно-питьевые ^a
Ścieki (przemysłowe i komunalne) odprowadzone ^b w hm^3	50,6	14,5	Сбросы сточных вод (производственных и коммунальных) ^b , млн. m^3
w tym oczyszczane	50,2	13,7	в том числе нормативно-очищенных

a W Białymstoku – z sieci wodociągowej. b W Grodnie – do wód powierzchniowych lub do ziemi, w Białymstoku – do wód lub do ziemi.

a В г. Белостоке – из сетей водоснабжения. б В г. Гродно – в поверхностные водоёмы или наземь, в г. Белостоке – в водоёмы или наземь.

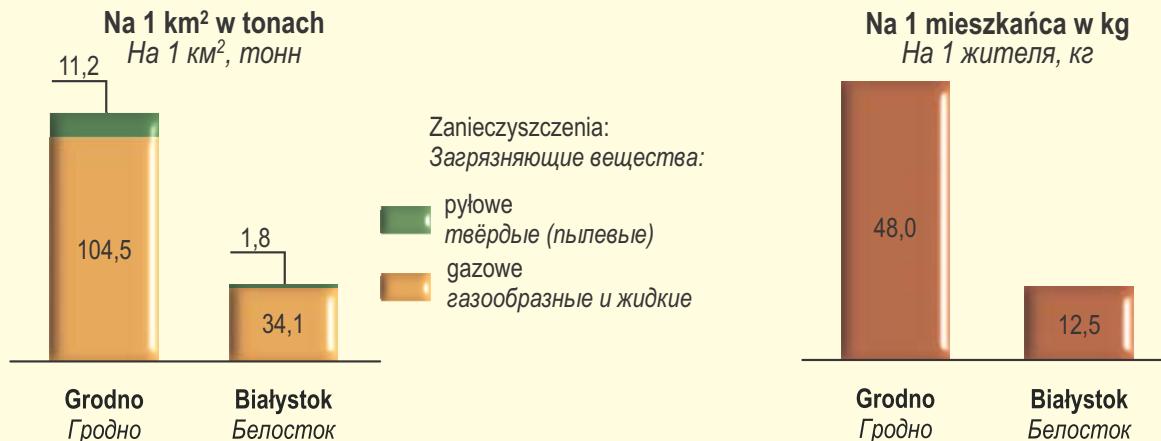
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA ŚRODOWISKA W 2009 R. (dok.)

ЗАГРЯЗНЕНИЕ И ОХРАНА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ В 2009 ГОДУ (продолжение)

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Emisja zanieczyszczeń powietrza ^c z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t	16,4	3,7	Выбросы в атмосферный воздух загрязняющих веществ ^c , отходящих от стационарных источников, тыс. т.
pyłowych	1,6	0,2	твёрдых (пылевых)
gazowych	14,8	3,5	газообразных и жидких
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych:			Уловлено и обезврежено в процентах к общему количеству загрязняющих веществ, отходящих от стационарных источников:
pyłowe	93,4	99,2	твёрдых (пылевых)
gazowe ^c	62,3	12,1	газообразных и жидких ^c
Odpady ^d wytworzone w ciągu roku w tys. t	368,1	122,2	Образовалось отходов ^d за год, тыс. т.
w tym poddane utylizacji ^e	147,0	99,5	в том числе использовано (утилизировано) ^e

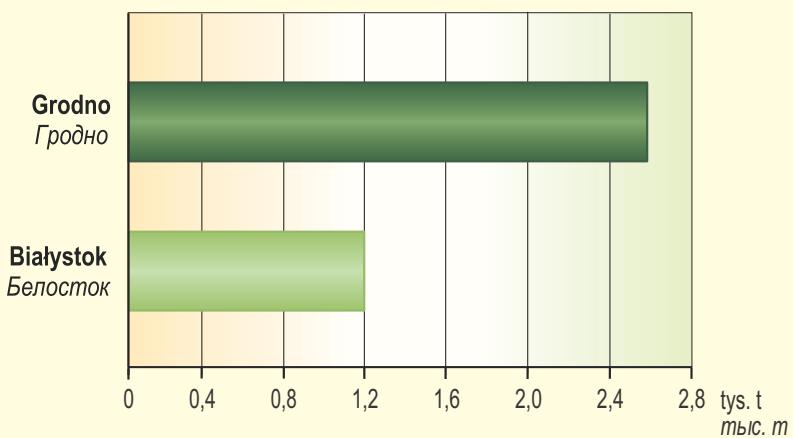
Emisja zanieczyszczeń powietrza^c z zakładów szczególnie uciążliwych w 2009 r.

Выбросы в атмосферный воздух загрязняющих веществ^c, отходящих от стационарных источников в 2009 году

^c Bez dwutlenku węgla. ^d Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^e W Białymstoku – poddane odzyskowi i unieszkodliwione.

^c Без диоксида углерода. ^d С исключением коммунальных отходов. ^e В г. Белостоке – переработаны и обезврежены.

Odpady^d wytworzone w ciągu roku na 1 km² w 2009 r.
Образовалось отходов^d за год на 1 км² в 2009 году

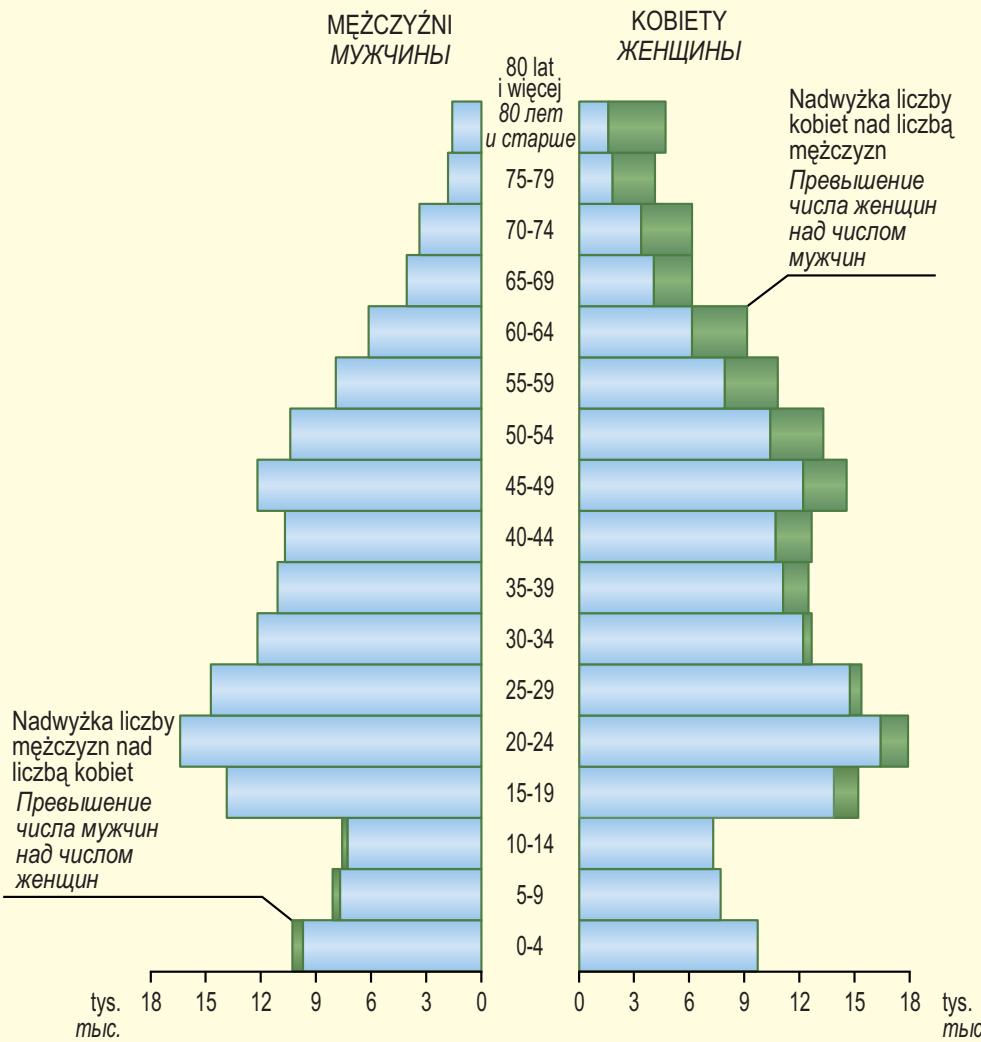
PODSTAWOWE INFORMACJE O LUDNOŚCI
ИНФОРМАЦИЯ О ЧИСЛЕННОСТИ НАСЕЛЕНИЯ

	Grodno ^a Гродно ^a	Białystok ^b Белосток ^b	
Ludność ogółem	330311	294685	Общая численность населения
mężczyźni	151512	137640	мужчины
kobiety	178799	157045	женщины
Kobiety na 100 mężczyzn	118	114	Число женщин на 100 мужчин
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej miasta	2326	2886	Плотность населения на 1 км ² общей площади города
W % ogółem – ludność w wieku ^c :			<i>В общей численности населения в возрасте^c, процентов:</i>
przedprodukcyjnym	16,3	17,0	моложе трудоспособного
produkcyjnym	66,2	66,7	трудоспособном
poprodukcyjnym	17,5	16,3	старше трудоспособного
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^c	51	50	<i>Население нетрудоспособного возраста на 100 человек трудоспособного возраста^c</i>
Mediana wieku (wiek środkowy)	34,6 ^d	37,4	<i>Медианный возраст</i>

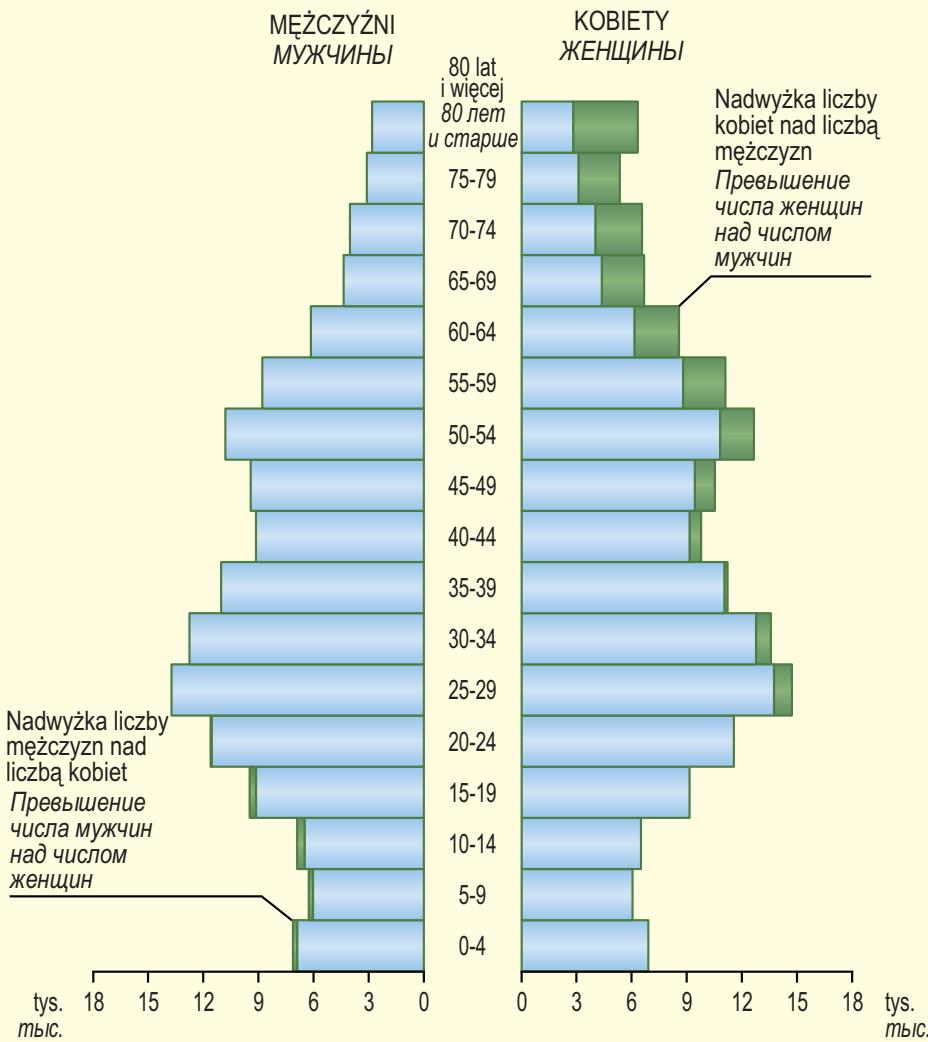
a Stan w dniu 1 I 2010 r.; dane podano według bieżącej ewidencji z uwzględnieniem wyników Powszechnego Spisu Ludności 2009 r. b Stan w dniu 31 XII 2009 r. c Ludność w wieku produkcyjnym w Grodnie oznacza mężczyzn w wieku 16-59 lat oraz kobiety w wieku 16-54 lata, w Białymstoku – mężczyzn w wieku 18-64 lata oraz kobiety w wieku 18-59 lat. d Dane podano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Ludności według stanu w dniu 14 X 2009 r.

а Данные по населению на 1 I 2010 года приведены по текущему учёту с учётом итогов переписи населения 2009 года. б Данные на 31 XII 2009 года. в Население в трудоспособном возрасте в г. Гродно считается: мужчины – в возрасте 16-59 лет, женщины – в возрасте 16-54 года, в г. Белостоке считается: мужчины – в возрасте 18-64 года, женщины – в возрасте 18-59 лет. д Данные приведены по переписи населения на 14 X 2009 года.

Ludność według płci i wieku
w Grodnie w 2010 r. (stan w dniu 1 I)
Половозрастная структура населения
г. Гродно в 2010 году (данные на 1 I)

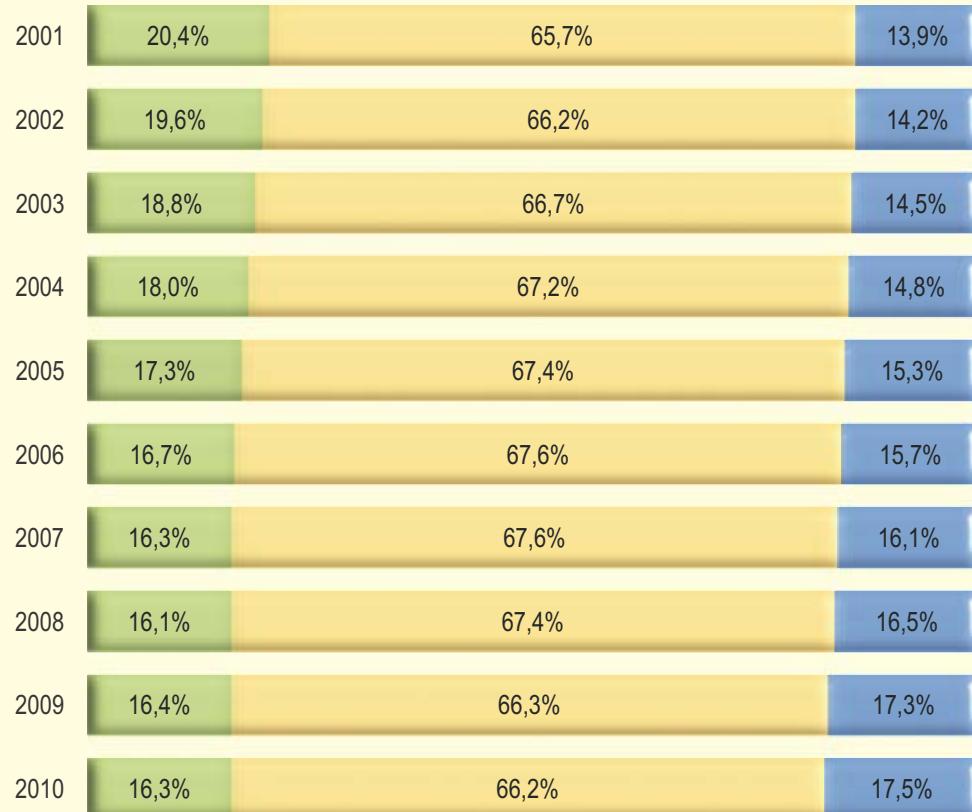

Ludność według płci i wieku
w Białymstoku w 2009 r. (stan w dniu 31 XII)
Половозрастная структура населения
г. Белостока в 2009 году (данные на 31 XII)

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Grodnie (stan w dniu 1 I)

Распределение населения по основным возрастным группам в г. Гродно (данные на 1 I)

Wiek:
Возраст:

■ przedprodukcyjny^a
молодежо трудо способного^a

■ produkcyjny^b
трудоспособный^b

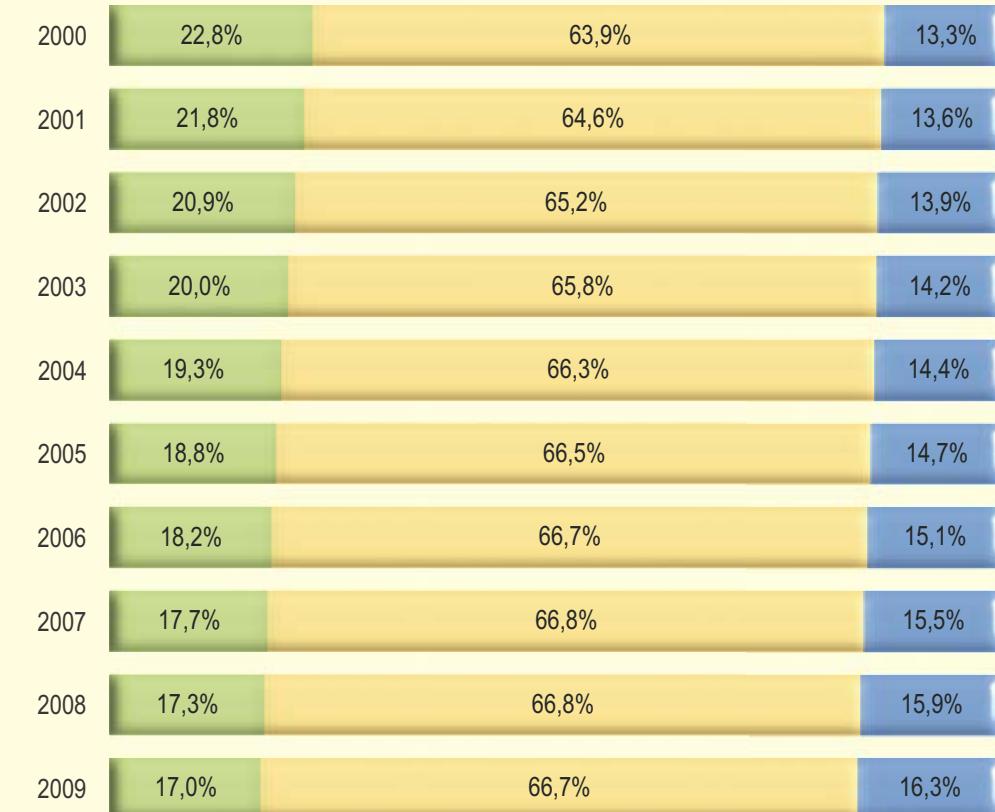
■ poprodukcyjny^c
старше трудоспособного^c

a W Grodnie – ludność w wieku 0-15 lat, w Białymstoku – ludność w wieku 0-17 lat. b W Grodnie – mężczyźni w wieku 16-59 lat, kobiety w wieku 16-54 lata; w Białymstoku – mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat. c W Grodnie – mężczyźni w wieku 60 lat i więcej, kobiety w wieku 55 lat i więcej; w Białymstoku – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej.

а В г. Гродно – население в возрасте 0-15 лет, в г. Белостоке – население в возрасте 0-17 лет. б В г. Гродно – мужчины в возрасте 16-59 лет, женщины в возрасте 16-54 года; в г. Белостоке – мужчины в возрасте 18-64 года, женщины в возрасте 18-59 лет. с В г. Гродно – мужчины в возрасте 60 лет и старше, женщины в возрасте 55 лет и старше; в г. Белостоке – мужчины в возрасте 65 лет и старше, женщины в возрасте 60 лет и старше.

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Białymstoku (stan w dniu 31 XII)

Распределение населения по основным возрастным группам в г. Белостоке (данные на 31 XII)

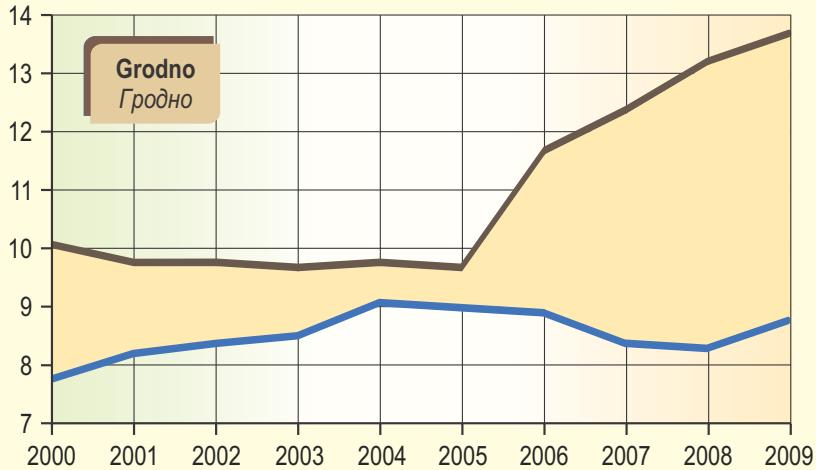
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2009 R.

ЕСТЕСТВЕННОЕ ДВИЖЕНИЕ НАСЕЛЕНИЯ В 2009 ГОДУ

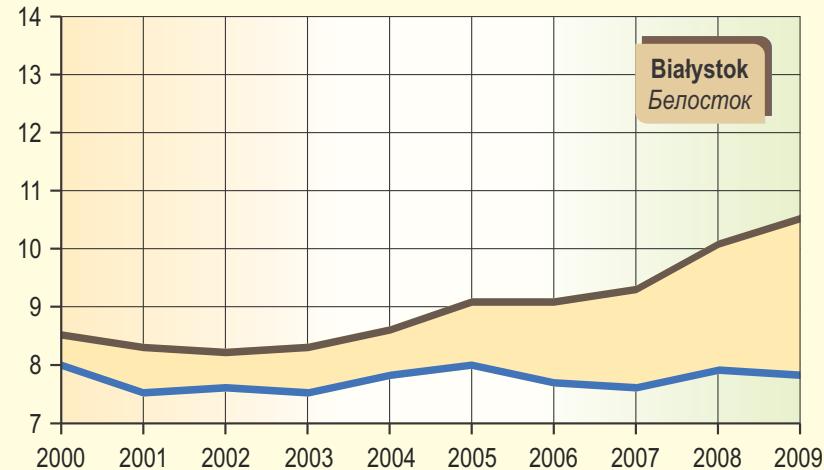
	Grodo Гродно	Białystok Белосток	
Małżeństwa:			Число браков:
w liczbach bezwzględnych	3259	1800	всего
na 1000 ludności	10,0	6,2	на 1000 человек населения
Rozwody:			Число разводов:
w liczbach bezwzględnych	1283	797	всего
na 1000 ludności	3,9	2,7	на 1000 человек населения
Urodzenia żywe:			Число родившихся живыми:
w liczbach bezwzględnych	4469	3080	всего, человек
na 1000 ludności	13,7	10,5	на 1000 человек населения
Zgony:			Число умерших:
w liczbach bezwzględnych	2894	2283	всего, человек
na 1000 ludności	8,9	7,8	на 1000 человек населения
w tym niemowląt:			в том числе умершие в возрасте до 1 года:
w liczbach bezwzględnych	16	14	всего, человек
na 1000 urodzeń żywych	3,6	4,6	на 1000 родившихся живыми
Przyrost naturalny:			Естественный прирост населения:
w liczbach bezwzględnych	1575	797	всего, человек
na 1000 ludności	4,8	2,7	на 1000 человек населения

Urodzenia żywe i zgony na 1000 ludności

Рождаемость и смертность на 1000 человек населения

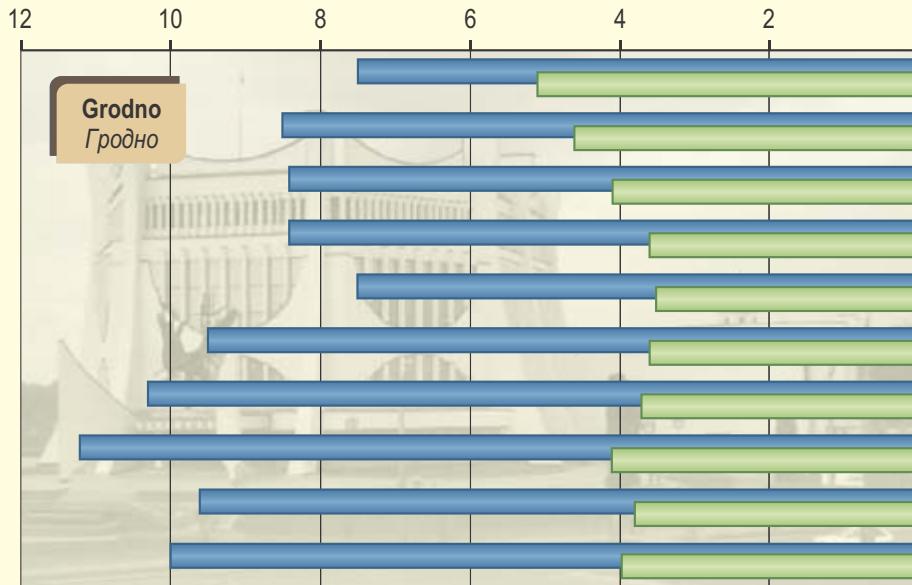

- Urodzenia żywe
Число родившихся живыми
- Zgony
Число умерших
- Przyrost naturalny (dodatni)
Естественный прирост населения (положительный)

Mażeństwa i rozwody na 1000 ludności

Браки и разводы на 1000 человек населения

MIGRACJE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2009 R.

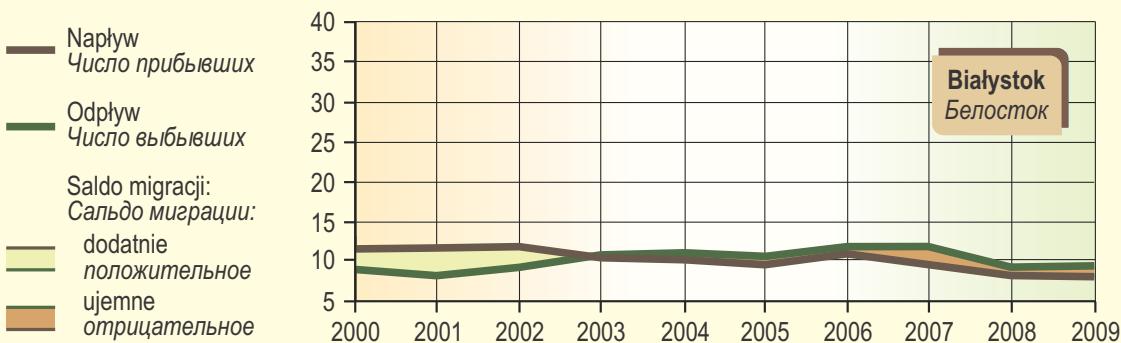
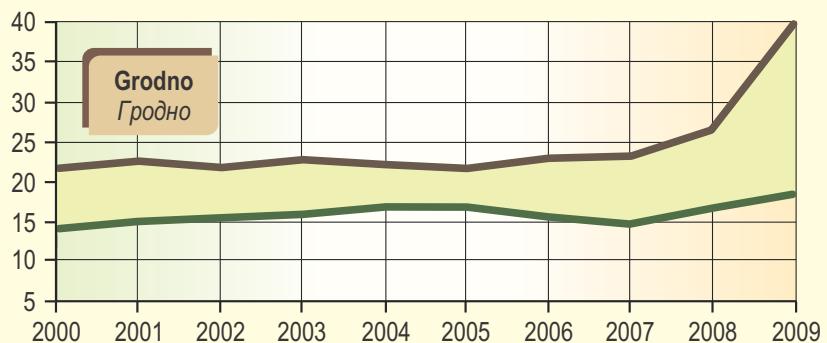
МИГРАЦИЯ НАСЕЛЕНИЯ НА ПОСТОЯННОЕ МЕСТО ЖИТЕЛЬСТВА В 2009 ГОДУ

	Grodo Гродно	Białystok Белосток	
Napływ	12996	2309	Число прибывающих, человек
w ruchu wewnętrzny ^a	11794	2170	внутренняя миграция ^a
z zagranicy	1202	139	международная миграция
Odpływ	6000	2727	Число выбывающих, человек
w ruchu wewnętrzny ^a	5828	2615	внутренняя миграция ^a
za granicę	172	112	международная миграция
Saldo migracji:			Сальдо миграции:
w liczbach bezwzględnych	+6996	-418	всего, человек
wewnętrznych ^a	+5966	-445	внутренней ^a
zagranicznych	+1030	+27	международнй
na 1000 ludności	+21,5	-1,4	на 1000 человек населения
wewnętrznych ^a	+18,3	-1,5	внутренней ^a
zagranicznych	+3,2	+0,1	международной

a Dane dotyczą przemieszczeń ludności na terenie danego kraju.

а Данные касаются перемещения населения на территории данного государства.

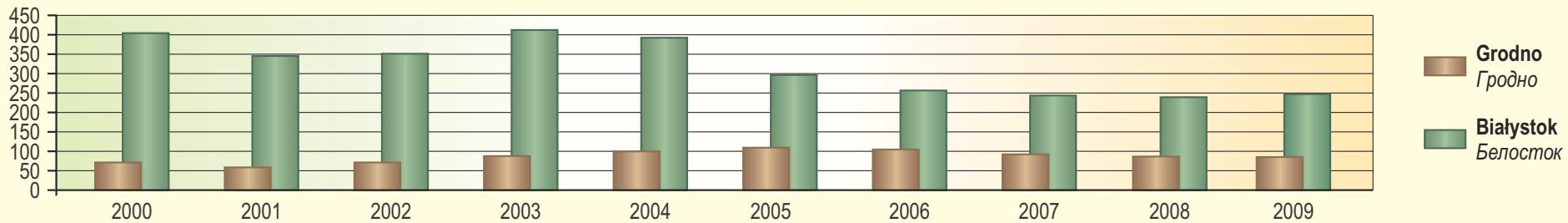
Migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały na 1000 ludności
Внутренняя и международная миграция на постоянное место жительства на 1000 человек населения

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE W 2009 R.
ГОСУДАРСТВЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ В 2009 ГОДУ

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Pożary^a	171	1039	Количество пожаров^a
Przestępstwa stwierdzone^b	2797	7294	Преступления^b
W tym: o charakterze kryminalnym	1549	5305	В том числе: уголовные
o charakterze gospodarczym	253	754	экономические
drogowe	135	898	дорожные
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych^b w %	52,1	56,3	Показатель раскрываемости преступлений^b, в процентах
W tym: o charakterze kryminalnym	39,5	43,2	В том числе: уголовные
o charakterze gospodarczym	78,6	89,0	экономические
drogowych	100,0	98,2	дорожные
Wypadki drogowe	206	249	Дорожно-транспортные происшествия
Oфиary wypadków	232	313	Жертвы несчастных случаев
śmiertelne	23	10	смертельный исход
ranni	209	303	раненые
Kolizje drogowe	3806	5608	Аварии на дорогах

Przestępstwa stwierdzone^b na 10 tys. ludności
Преступления^b на 10000 человек населения

a W Grodnie bez pożarów lasów. b W zakończonych postępowaniach przygotowawczych.

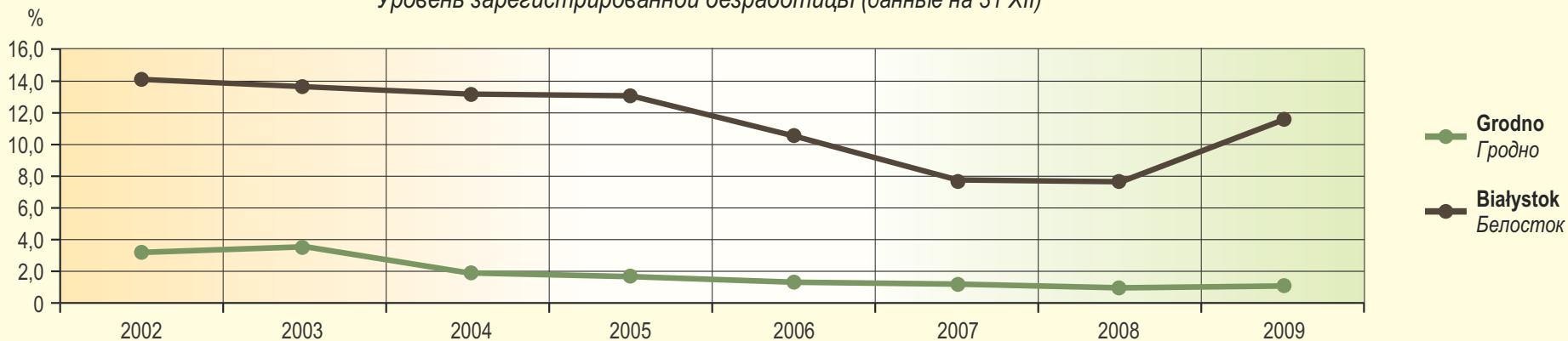
а В г. Гродно кроме лесных пожаров. б Подтвержденные следственными действиями.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, OFERTY PRACY I STOPA BEZROBOCIA W 2009 R. (stan w dniu 31 XII)

ЗАРЕГИСТРИРОВАННЫЕ БЕЗРАБОТНЫЕ, ПРЕДЛОЖЕНИЯ ТРУДОУСТРОЙСТВА И УРОВЕНЬ БЕЗРАБОТИЦЫ В 2009 ГОДУ (данные на 31 XII)

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Bezrobotni zarejestrowani	2275	14086	Зарегистрированные безработные, человек
kobiety	1038	6386	женщины
mężczyźni	1237	7700	мужчины
W % ogółu bezrobotnych:			В процентах к итогу безработных:
osoby w wieku:			возрастная группа:
24 lata i mniej	26,4	18,4	24 года и меньше
25-44 lata	48,1	47,8	25-44 года
osoby z wykształceniem:			имеют образование:
wyższym	14,7	19,2	высшее
policealnym i średnim zawodowym	34,2	22,8	среднее специальное и профессионально-техническое
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	2,4	24,4	без работы более 1 года
Oferty pracy	1137	85	Предложения трудоустройства
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	2	166	Безработных на 1 заявленную вакансию
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	1,3	11,7	Уровень зарегистрированной безработицы, в процентах

Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII)
Уровень зарегистрированной безработицы (данные на 31 XII)

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W 2009 R. (stan w dniu 31 XII)
КОММУНАЛЬНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА В 2009 ГОДУ (данные на 31 XII)

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Wodociągi			Водопровод
Sieć rozdzielcza w km	551,0	457,1	Сеть распределительная, км
Zużycie wody z wodociągów ^{ab} w hm ³	18,1	10,0	Использование воды из водопроводов ^{ab} , млн. м ³
Kanalizacja			Канализация
Sieć rozdzielcza ^c w km	339,8	343,0	Сеть распределительная ^c , км
Ścieki odprowadzone do sieci kanalizacyjnej ^a w hm ³	24,8	14,4	Сточные воды, стекающие в канализацию ^a , млн. м ³
Energia elektryczna			Электроэнергия
Odbiorcy energii elektrycznej ^b w tys. ...	131,8	116,5	Потребители электроэнергии ^b , тыс.
Zużycie energii elektrycznej ^{ab} w GWh	150,8	181,1	Израсходование электроэнергии ^{ab} , млн кВтч
Gaz sieciowy			Газ из сети
Sieć rozdzielcza w km	655,4	480,8	Сеть распределительная, км
Odbiorcy gazu z sieci ^b w tys.	103,8	101,4	Потребители газа из сети ^b , тыс.
Zużycie gazu z sieci ^{ab} w mln m ³	43,6	28,9	Израсходование газа из сети ^{ab} , млн. м ³

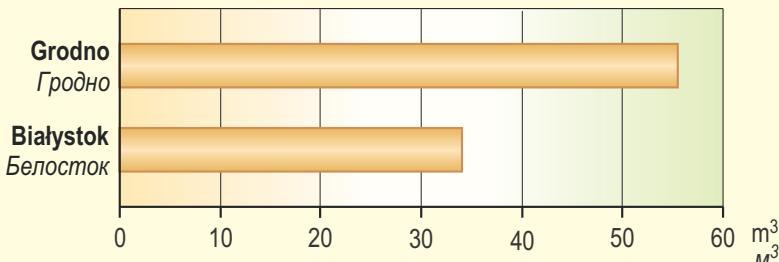
a W ciągu roku. b W gospodarstwach domowych. c W Białymstoku – łącznie z kolektorami.

a В течение года. b В домашних хозяйствах. с В г. Белостоке – включая коллекторы.

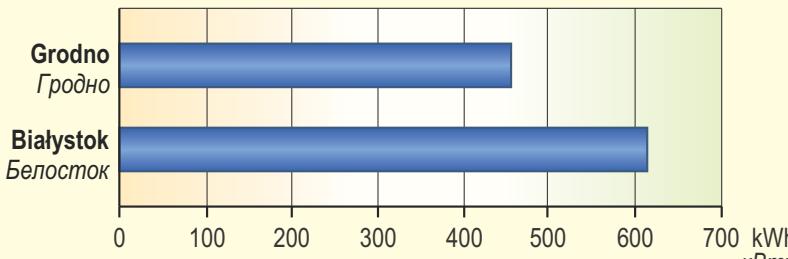
Zużycie^b na 1 mieszkańca w 2009 r.

Расход^b на 1 жителя в 2009 году

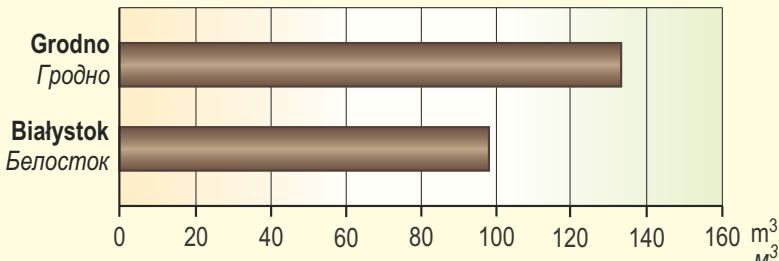
wody z wodociągów
воды из водопроводов

energii elektrycznej
электроэнергии

gazu z sieci
газа из сети

ZASOBY MIESZKANIOWE W 2009 R. (stan w dniu 31 XII)

ЖИЛИЩНЫЙ ФОНД В 2009 ГОДУ (данные на 31 XII)

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Mieszkania w tys.	109,4	116,6	Квартиры, тыс.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	6696,8	6979,1	Общая площадь квартир, тыс. м ²
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	61,2	59,9	Средняя общая площадь 1 квартиры, м ²

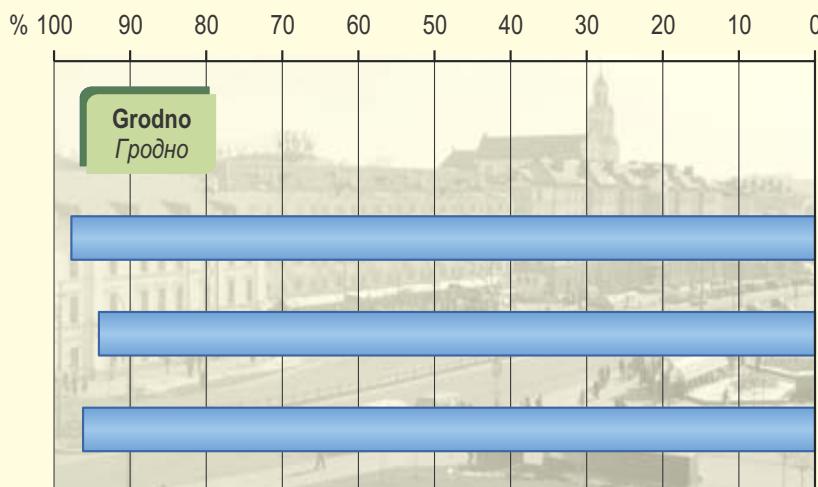
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2009 R.

КВАРТИРЫ, ВВЕДЁННЫЕ В ДЕЙСТВИЕ В 2009 ГОДУ

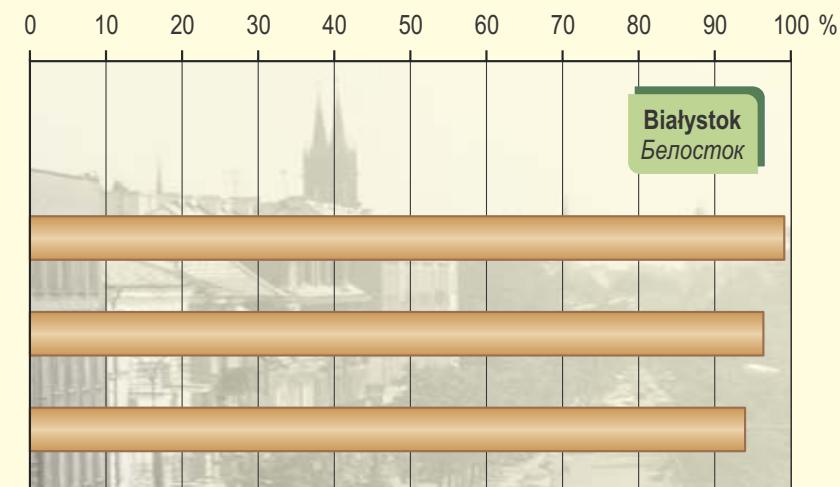
	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Mieszkania	4011	1533	Квартиры, единиц
w tym indywidualne	296	289	в том числе индивидуальные
Mieszkania na 1000 ludności	11,7	5,2	Квартиры на 1000 человек населения, единиц
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	315,4	126,9	Общая площадь квартир, тыс. м ²
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	78,6	82,8	Средняя общая площадь 1 квартиры, м ²

Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w 2009 r. (stan w dniu 31 XII)

Уровень благоустройства квартир в процентах в 2009 году (данные на 31 XII)

Wodociąg
Водопровод
Łazienka
Ванная
Centralne ogrzewanie
Центральное отопление

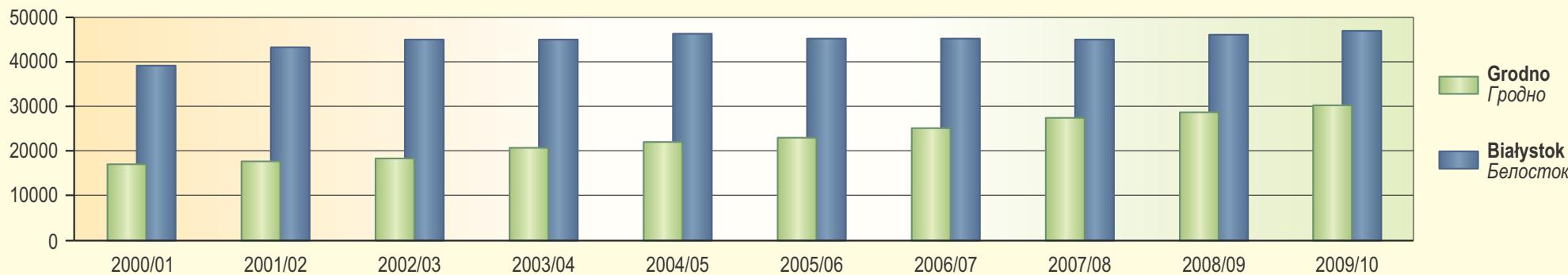

SZKOŁY WYŻSZE W ROKU AKADEMICKIM 2009/2010

УЧРЕЖДЕНИЯ, ОБЕСПЕЧИВАЮЩИЕ ПОЛУЧЕНИЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В 2009/2010 УЧЕБНОМ ГОДУ

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Szkoły wyższe^a	3	11	Учреждения, обеспечивающие получение высшего образования^a
Studenci ogółem^a	30095	47150	Численность студентов^a, всего человек
z ogółem:			из них:
kobiety	19458	27620	женщин
studenci studiów stacjonarnych	14752	24155	студентов дневной формы обучения
Na 10 tys. ludności	911	1600	На 10000 человек населения
Absolwenci ogółem^b	4388	10444	Выпущено специалистов^b, всего человек
z ogółem:			из них:
kobiety	2985	6590	женщин
absolwenci studiów stacjonarnych	2053	4470	выпускников дневной формы обучения
Na 10 tys. ludności	135	354	На 10000 человек населения

Studenci^a
Студенты^a

a W Grodnie – stan na początku roku akademickiego, w Białymstoku – stan w dniu 30 XI. b Z poprzedniego roku akademickiego.

a В г. Гродно – данные на начало учебного года, в г. Белостоке – данные на 30 XI. b За прошлый учебный год.

OCHRONA ZDROWIA W 2009 R. (stan w dniu 31 XII)

ЗДРАВООХРАНЕНИЕ В 2009 ГОДУ (данные на 31 XII)

	Grodno ^a Гродно ^a	Białystok Белосток	
Pracownicy medyczni			Медицинский персонал, человек
Lekarze ^b	3094	1453	<i>Врачи^b</i>
na 10 tys. ludności	80,5	49,3	на 10000 человек населения
Lekarze dentystyci	116	205	<i>Стоматологи</i>
na 10 tys. ludności	3,0	7,0	на 10000 человек населения
Pielęgniarki	4963	2463	<i>Медицинские сёстры</i>
na 10 tys. ludności	129,1	83,6	на 10000 человек населения
Położne	197	351	<i>Акушеры</i>
na 10 tys. kobiet	9,5	11,9	на 10000 женщин
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej^c	46	295	Амбулаторно-поликлинические организации^c
Liczba ludności na 1 zakład ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	8356	999	Количество человек на 1 амбулаторно-поликлиническую организацию
Szpitalne	19	11	Больничные организации
Łóżka w szpitalach	4710	2553	<i>Больничные койки</i>
na 10 tys. ludności	122,5	86,6	на 10000 человек населения
Apteki^d	77^e	112	Аптеки^d
Liczba ludności na 1 aptekę	4290 ^e	2631	Количество человек на 1 аптеку

a Łącznie z rejonem grodzieńskim. b Bez lekarzy dentystów. c W Białymstoku – łącznie z praktykami lekarskimi. d Dane nie obejmują aptek szpitalnych, które działają na potrzeby tych szpitali. e Dane dotyczą miasta Grodno.

а Включая Гродненский район. б Без врачей стоматологов. с В г. Белостоке – совместно с частной врачебной практикой. д Даные не входят больничные аптеки, которые действуют только для нужд этих больничных организаций. е Даные приведены по г. Гродно.

KULTURA W 2009 R. (stan w dniu 31 XII)

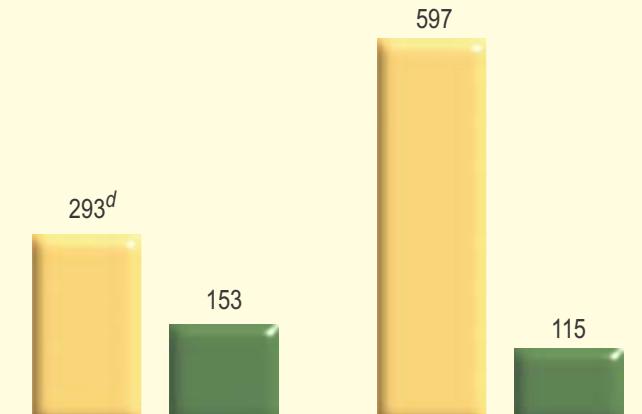
КУЛЬТУРА В 2009 ГОДУ (данные на 31 XII)

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Biblioteki publiczne^a	17	16	Публичные библиотеки^a
Liczba ludności na 1 bibliotekę	19430	18418	Количество человек населения на 1 библиотеку
Księgozbiór:			Библиотечный фонд:
w tysiącach woluminów	1714,1	961,2	тысяч экземпляров
na 1000 ludności w woluminach	5189	3262	на 1000 человек населения, экземпляров
Czytelnicy w tys.	96,8	45,1 ^b	Пользователи библиотек, тыс. человек
Wypożyczenia księgozbioru ^b :			Выдано книг и журналов ^b :
w tysiącach woluminów	2051,0	736,1	тысяч экземпляров
na 1 czytelnika	21,2	16,3	на 1 пользователя библиотек
na 1000 ludności	6291	2500	на 1000 человек населения
Muzea^c	3	4	Музеи^c
Muzealia w tys.	244,1	90,1	Число музейных предметов основного фонда, тыс.
Zwiedzający ^b w tys.	194,6	33,7	Число посещений музеев ^b , тыс.
Teatry	2	5	Театры
Przedstawienia i koncerty ^b	780	1089	Спектакли и концерты ^b
Widzowie i słuchacze ^b , w tys.	174,4	132,0	Число посещений театров ^b , тыс.
Kina stałe	4	4	Кинотеатры
Widzowie ^b :			Число посещений кинотеатров ^b :
w tysiącach	390,3	655,6	тысяч
na 1 seans	49	19	на 1 киносеанс
na 1 kino	97575	163907	на 1 кинотеатр

^a W Białymstoku – łącznie z filiami. ^b W ciągu roku. ^c W Białymstoku – łącznie z oddziałami. ^d Stan w dniu 31 XII.^a В г. Белостоке – совместно с филиалами. ^b В течение года. ^c В г. Белостоке – совместно с отделами. ^d Данные на 31 XII.

Korzystający z wybranych placówek kultury na 1000 ludności w 2009 r.

Пользователи выбранных учреждений культуры на 1000 человек населения в 2009 году

Czytelnicy bibliotek publicznych
Пользователи публичных библиотек

Zwiedzający muzea
Число посещений музеев

Grodno
Гродно

Białystok
Белосток

Widzowie i słuchacze w teatrach
Число посещений театров

Widzowie w kinach stałych
Число посещений кинотеатров

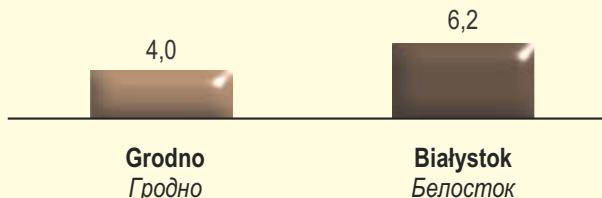
**TURYSTYKA^a W 2009 R.
ТУРИЗМ^a В 2009 ГОДУ**

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
Obiekty noclegowe turystyki ^b	11	21	Туристические объекты для размещения на ночлег ^b
w tym hotele	8	8	в том числе гостиницы
Miejsca noclegowe ^b	1302	1837	Места для ночлега ^b
w tym w hotelach	752	1105	в том числе в гостиницах
Korzystający z noclegów w tys.	65,5	161,5	Пользующиеся ночлегами, тыс. человек
w tym w hotelach	58,4	86,4	в том числе в гостиницах
Udzielone noclegi w tys.	254,9	235,3	Предоставленные ночлеги, тыс.
w tym w hotelach	114,6	131,8	в том числе в гостиницах
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	53,6	43,4	Степень использования мест для ночлега, в процентах
w tym w hotelach	41,8	40,2	в том числе в гостиницах
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej w tys.	11,6	30,4	Иностранные туристы, пользующиеся объектами для размещения на ночлег, тыс. человек
w tym w hotelach	11,5	22,9	в том числе в гостиницах

^a Dane dotyczą turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania. ^b W Grodnie – stan w dniu 31 XII, w Białymstoku – stan w dniu 31 VII.

^a Данные касаются туристических объектов группового размещения. ^b В г. Гродно – данные на 31 XII, в г. Белостоке – данные на 31 VII.

**Miejsca noclegowe^{ab} na 1000 ludności w 2009 r.
Места для ночлега^{ab} на 1000 человек населения в 2009 году**

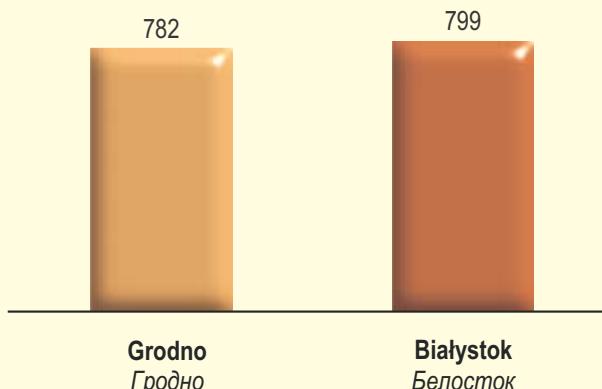
Korzystający z noclegów^a na 1000 ludności w 2009 r.

Пользующиеся ночлегами^a на 1000 человек населения в 2009 году

Udzielone noclegi^a na 1000 ludności w 2009 r.

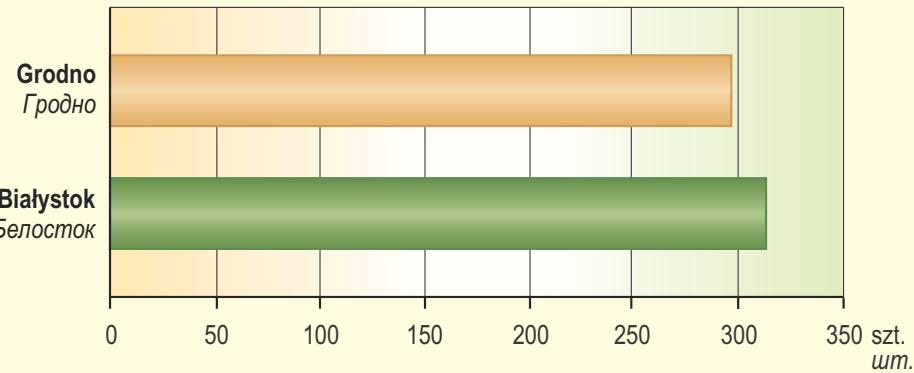
Предоставленные ночлеги^a на 1000 человек населения в 2009 году

POJAZDY SAMOCHODOWE ZAREJESTROWANE W 2009 R. (stan w dniu 31 XII)
**АВТОМОБИЛЬНЫЕ ТРАНСПОРТНЫЕ СРЕДСТВА ЗАРЕГИСТРИРОВАННЫЕ
В 2009 ГОДУ (данные на 31 XII)**

	Grodno Гродно	Białystok Белосток	
	w tys. szt.	тыс. шт.	
Samochody osobowe	98,0	92,3	Легковые автомобили
Autobusy	1,7	0,7	Автобусы
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe	12,9	17,5	Грузовые автомобильные транспортные средства

**Samochody osobowe zarejestrowane na 1000 ludności w 2009 r.
(stan w dniu 31 XII)**
**Легковые автомобили зарегистрированные на 1000 человек
населения в 2009 году (данные на 31 XII)**

Wydawca
URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU
15-959 BIAŁYSTOK, UL. KRAKOWSKA 13

Dyrektor
EWA KAMIŃSKA-GAWRYLUK

Opracowanie publikacji
ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU
PRZY WSPÓŁPRACY
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO
OBWODU GRODZIEŃSKIEGO

Redakcja, opracowanie graficzne i skład komputerowy
WYDZIAŁ OPRACOWAŃ STATYSTYCZNYCH
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU

Tłumaczenie
INA ŁAPIŃSKA

Projekt okładki
JUSTYNA ANNA KILUK

Zdjęcia
MARZENA BYLIŃSKA, EWA KĘPA, JUSTYNA ANNA KILUK,
INA ŁAPIŃSKA, ANNA ROGALEWSKA

Druk i oprawa
WYDZIAŁ POLIGRAFICZNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W OLSZTYNIE
10-950 OLSZTYN, UL. KOŚCIUSZKI 78/82

Издатель
СТАТИСТИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ В БЕЛОСТОКЕ
15-959 БЕЛОСТОК, УЛ. КРАКОВСКА 13

Директор
ЭВА КАМИНЬСКА-ГАВРЫЛЮК

Подготовка публикации
КОЛЛЕКТИВ РАБОТНИКОВ
СТАТИСТИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ В БЕЛОСТОКЕ
ПРИ СОТРУДНИЧЕСТВЕ
С ГЛАВНЫМ СТАТИСТИЧЕСКИМ УПРАВЛЕНИЕМ
ГРОДНЕНСКОЙ ОБЛАСТИ

Редакция, графическая обработка и компьютерный набор
ОТДЕЛ РАЗРАБОТОК СТАТИСТИЧЕСКИХ ПУБЛИКАЦИЙ
СТАТИСТИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ В БЕЛОСТОКЕ

Перевод
ИННА ЛАПИНЬСКА

Проект обложки
ЮСТЬИНА АННА КИЛЮК

Фото
МАЖЕНА БЫЛИНСКА, ЭВА КЕМПА, ЮСТЬИНА АННА КИЛЮК,
ИННА ЛАПИНЬСКА, АННА РОГАЛЕВСКА

Печать и переплёт
ПОЛИГРАФИЧЕСКИЙ ОТДЕЛ
СТАТИСТИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ В ОЛЬШТИНЕ
10-950 ОЛЬШТИН, УЛ. КОСТЮШКИ 78/82

